

לפרשת אחרי מות – תשע"ד

תשוקתו של אהרון

מתי טוכפלד

בתחילת הפרשה מורה הקב"ה למשה רבנו להזהיר את אהרן אחיו מפני כניסה אסורה אל קודש-הקודשים - "ואל יבוא בכל עת אל הקודש". אולם התורה מקדימה, שהציווי נאמר "אחרי מות שני בני אהרן". מה הקשר בין מות בני אהרן לבין איסור זה? מביא רש"י בשם רבי אלעזר בן-עזריה משל מחולה שהוזהר על-ידי רופא: "אל תאכל צונן ואל תשכב בטחב". לאחר מכן בא רופא שני והזהירו: "אל תאכל צונן ואל תשכב בטחב, שלא תמות כדרך שמת פלוני". אזהרתו של הרופא השני יעילה יותר, מכיוון שהיא ממחישה את הסכנה שבהפרת ההוראות.

מדוע דווקא בציווי זה נזקק אהרון להמחשת הסכנה? דבר זה עולה מתוך המשל עצמו. חולה שיש לו חום גבוה, משתוקק להוריד את חומו על-ידי שתיית מים צוננים ושכיבה במקום קריר. אזהרה רגילה עלולה להיות כאן בלתי-יעילה דיה, מכיוון שאין בכוחה לגבור על תשוקתו של החולה להורדת חומו. דווקא אזהרה שיש עמה המחשה של הסכנה - היא שתגבר על תשוקתו של החולה ותמנע ממנו לסכן את בריאותו.

כך גם אהרון הכהן הייתה בו תשוקה עצומה לקב"ה, שמשכה אותו להיכנס לקודש-הקודשים. היה חשש, שעל אף הציווי "אל יבוא בכל עת אל הקודש", לא יהיה בכוחו להתאפק מלהיכנס פנימה. לכן דווקא כאן מזכירה התורה את מותם של בניו, "בקרבתם לפני ה'", כדי להמחיש לפניו את הסכנה הגדולה שבדבר.

ככל סיפורי התורה, גם בסיפור זה יש הוראות נצחיות לכל יהודי בכל זמן ובכל מקום. יהודי נדרש לאמץ את התשוקה הגדולה של אהרון ובניו לקדושה האלוקית. אף-על-פי שהתכלית הנדרשת ממנו היא להימצא בעולם הזה ולעשות ממנו 'דירה' לקב"ה, הרי מבחינתו צריך הדבר להיות בבחינת "על כורחך אתה חי".

תשוקתו האישית צריכה להיות הפוכה - לצאת ממגבלות העולם ולהיות דבוק בקב"ה. אם בפועל הוא נמנע מלמלא את תשוקתו זו ואינו יוצא מהגוף, הרי זה רק משום הציווי של הקב"ה, על תפקידו של האדם לעשות את העולם הזה 'דירה' לו יתברך.

דרישה זו לכאורה היא בלתי-אפשרית. אם יהודי מפנים את התכלית הנדרשת ממנו, הרי הוא משתוקק דווקא להימצא בעולם הזה ולא לצאת מהגוף; ואם אומרים שעליו להשתוקק לצאת מהגוף, איך הוא יכול בו-בזמן לרצות באמת להימצא בעולם הזה ולמלא את שליחותו?

התשובה היא, שאכן כל עוד מצוי האדם בגדרי מציאותו-הוא, אין הדבר אפשרי. אך כאשר הוא מתמסר לגמרי למשה רבנו ובאמצעותו לקב"ה - כי-אז אין לו רצון משל עצמו, אלא רצון ה' הוא רצונו-שלו; ומכיוון שהקב"ה נושא הפכים, יש גם בכוחו של כל יהודי לשאת את שני הרצונות המנוגדים הללו.

כשיתגלה מלך המשיח יתקיים מה שנאמר בתורת הקבלה ש"הנשמה תהיה ניזונת מהגוף", ולא להיפך- מה שקורה כעת שהגוף ניזון מהנשמה. שני הרצונות המנוגדים יהפכו למעשה לרצון אחד ברור, ויתקיים מה שמביא הרמב"ם בסוף ספר היד החזקה בהלכות מלך המשיח, הפסוק: "כי מלאה הארץ דעה את הוי' כמים לים מכסים", ושכל זה יקרה בע"ה עוד לפני חג הפסח תיכף ומייד ממש !